

РОЛЬ АДВОКАТА ЯК ЗАХИСНИКА У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ

Ісмаїлова Лейла,

студентка групи БП1-19

Інституту права та сучасних технологій

Київського національного університету технологій та дизайну

В Україні права та свободи людини визнаються найвищою соціальною цінністю. Адвокати виконують свої обов'язки з метою організації доступу до правосуддя. Згідно діючому законодавству, адвокат є основним учасником кримінального процесу, який має право виступати як представник сторони захисту (ч. 1 ст. 45 КПК) і сторони обвинувачення (п. 25 ч. 1 ст. 3КПК). За законами України адвоката наділено правом надавати правову допомогу іншим учасникам кримінального провадження (п. 25 ч. 1 ст. 3 КПК) [3].

Метою роботи є визначення ролі адвоката в кримінальному процесі.

Кримінальний процес є врегульованою діяльністю правоохоронних органів, органів прокуратури та суду, яка направлена на здійснення досудового розслідування та судового провадження щодо скоєних кримінальних правопорушень та забезпечення виконання завдань кримінального провадження [1].

Наявність в Україні інституту судового захисту від обвинувачення у кримінальному процесі зафіксовано Конституцією України [1]. У кримінальному провадженні роль захисника відіграє адвокат.

Результати справи залежать від професіоналізму адвоката. Правова позиція адвоката має відповідати закону і інтересам довірителя. Гарантії адвоката-захисника у кримінальному процесі містяться в Законі «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» [5]. Згідно КПК України роль захисника може виконувати лише адвокат.

Адвокат – особа, яка здійснює захист підозрюваного, обвинуваченого, засудженого, виправданого, особи, стосовно якої передбачається застосування примусових заходів медичного чи виховного характеру або вирішувалося питання про їх застосування, а також особи, стосовно якої передбачається розгляд питання про видачу іноземній державі [5].

Адвокат користується процесуальними правами підозрюваного, обвинуваченого, захист якого він здійснює, крім процесуальних прав, реалізація яких здійснюється безпосередньо підозрюваним, обвинуваченим і не може бути доручена адвокату, з моменту надання документів.

Адвокат, відповідно до норм Закону, має право брати участь у проведенні допиту та інших процесуальних дій, що проводяться за участю підозрюваного, обвинуваченого, до першого допиту підозрюваного мати з ним конфіденційне побачення без дозволу слідчого, прокурора, а після першого допиту - такі ж побачення без обмеження кількості та тривалості.

Органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх службові особи зобов'язані виконувати законні вимоги адвоката.

Згідно КПК України адвокат зобов'язаний використовувати передбаченими у законі засобами захисту з метою забезпечення дотримання прав, свобод і законних інтересів підозрюваного, обвинуваченого та з'ясування обставин, які спростовують підозру чи обвинувачення, пом'якшують чи виключають кримінальну відповідальність підозрюваного, обвинуваченого.

Адвокат зобов'язаний прибувати для участі у виконанні процесуальних дій за участю підозрюваного, обвинуваченого. У разі неможливості прибути в призначений строк адвокат зобов'язаний завчасно повідомити про таку неможливість та її причини слідчого, прокурора, слідчого суддю, суд, а у разі, якщо він призначений органом, уповноваженим законом на надання безоплатної правової допомоги, – також і цей орган.

Адвокат без згоди підозрюваного, обвинуваченого не має права розголошувати відомості, які стали йому відомі у зв'язку з участю в кримінальному провадженні і становлять адвокатську або іншу охоронювану законом таємницю.

Адвокат після його залучення має право відмовитися від виконання своїх обов'язків лише у випадках: якщо є обставини, які згідно з КПК виключають його участь у кримінальному провадженні; незгоди з підозрюваним, обвинуваченим щодо вибраного ним способу захисту, за винятком випадків обов'язкової участі захисника; умисного невиконання підозрюваним, обвинуваченим умов укладеного з захисником договору, яке проявляється, зокрема, у систематичному недодержанні законних порад захисника, порушенні вимог КПК тощо; якщо він свою відмову мотивує відсутністю належної кваліфікації для надання правової допомоги у конкретному провадженні, що є особливо складним.

Таким, чином, участь адвоката кримінальному процесі є важливою складовою реалізації принципу верховенства права в Україні.

Список використаних джерел:

1. Конституція України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws>
2. Закон України «Про судоустрій і статус суддів» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1402-19>
3. Кримінальний процесуальний кодекс України: наук.-практ. комент.; за заг.ред. професорів
4. В. Г. Гончаренко, В. Т. Нора, М. Є. Шумила. Київ: Юстініан, 2012. 1224 с.
5. Кримінальне право України. Особлива частина : підручник / за ред.: В. В. Сташиса, В. Я. Тація. – 4-е вид., переробл. і допов. – Х. : Право, 2017. – 596 с.
6. Закон України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» - URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5076-17#Text>
7. Вереша Р. В. Кримінальне право України. Загальна частина : навч. посіб. / Р. В. Вереша. – 2-ге вид. – К. : Центр учб. л-ри, 2015. – 228 с.

Науковий керівник Коваль Ольга, кандидатка юридичних наук, доцентка, доцентка кафедри приватного та публічного права Інституту права та сучасних технологій Київського національного університету технологій та дизайну.

МІСЦЕ ТЕОРІЇ ДЕРЖАВИ І ПРАВА В СИСТЕМІ ОСВІТИ

Яресько В'ячеслав,

студент групи БПУА-22

факультету управління та бізнес - дизайну

Київського національного університету технологій та дизайну

Теорія держави і права як наука і навчальна дисципліна займає важливе місце в системі юридичних наук та в системі освіти.

Роль теорії держави і права (далі ТДП) як науки і дисципліни міститься як в її академічному так і в її практичному компонентах. Фундаментальність ТДП полягає у тому, що предмет її дослідження є загальні закономірності виникнення, функціонування та розвитку держави і права. ТДП виокремлює і висвітлює загальні тенденції, соціальні закони, історичні закономірності та особливості виникнення держави і права, які властиві кожному суспільству.

ТДП як наука надає низку можливостей, які є програмними для фахівців багатьох спеціальностей.

Зокрема для автора, який є здобувачем спеціальності 281 Публічне управління та адміністрування першого бакалаврського рівня освіти, ТДП як наука, розкриває можливості:

- отримати уявлення про сутність і типи держав існуючих у світі;
- з'ясувати функції держави, механізми державного управління, сутність і зміст права; форму та структуру права; форму і структуру вітчизняної законодавчої системи.

Крім того, ТДП допомагає з'ясувати природу і принципи інституту юридичної відповідальності, зрозуміти сутність і важливість інституту правопорядку.